

14 აპრილი დედანის დღეა!

დედანა - ჩვენი სიამაყე და მემკვიდრეობაა“

ქართული ენა, დამწერლობა, ქართული ანბანი - ეს არის არამარტო ჩვენი, არამედ კაცობრიობის საუნჯე და მემკვიდრეობა.

ჩვენი ენა იმდენად მდიდარია, იმდენად ცოცხალი და მუდამ თანამედროვე, რომ საუკუნეების მანძილზე ერგებოდა დროს, რეალობას და ეპოქის გამოწვევებს. სწორედ ჩვენ მე-IV კლასმა მორიგი გაზეთი გამოუშვით დედანის დღისადმი სათაურით „ დედანა - ჩვენი სიამაყე და მემკვიდრეობა“.

ქართული ენის უნიკალურობა

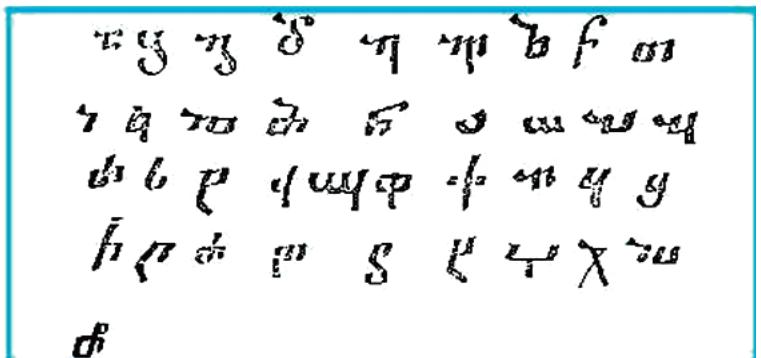
ქართული ენის უნიკალურობა ისაა, რომ ერთ-ერთი უძველესი და გამო-რჩეული ენაა მსოფლიოს ენათა ოჯახში. მას აქვს რამდენიმე უნიკალური თავისებურება, რაც მას განსაკუთრებით საინტერესოს და ფასეულს ხდის.

ქართული ანბანი მხოლოდ ქართული ენისთვის შექმნილი უნიკალური დამწერლობაა, რომელიც შედგება 33 ასოსაგან და ამ ასოებს განსაკუთრებული ფორმა და გრაფიკული სტილი აქვთ. ქართული ანბანი სამი ისტორიული სახითაა ცნობილი. ქართული ენა პირველად წერილობით გამოჩნდა დაახლოებით 430 წელს პალესტინის ეკლესიის წარწერაში.

ასომთავრული - უძველესი, მონუმენტური ანბანი.

სსომთავრული				
Ⴀ	Ⴁ	Ⴂ	Ⴃ	Ⴄ
ႤႪ	Ⴃ	Ⴅ	Ⴆ	
Ⴇ	Ⴈ	Ⴉ	Ⴐ	
Ⴑ	Ⴒ	Ⴓ	Ⴔ	
Ⴕ	Ⴖ	Ⴗ	Ⴘ	
Ⴙ	Ⴚ	Ⴛ	Ⴜ	
Ⴝ	Ⴞ	Ⴟ	Ⴐ	
Ⴑ	Ⴒ	Ⴓ	Ⴔ	

ნუსხური -შედარებით მცირე ზომის და მოხდენილი ფორმები.

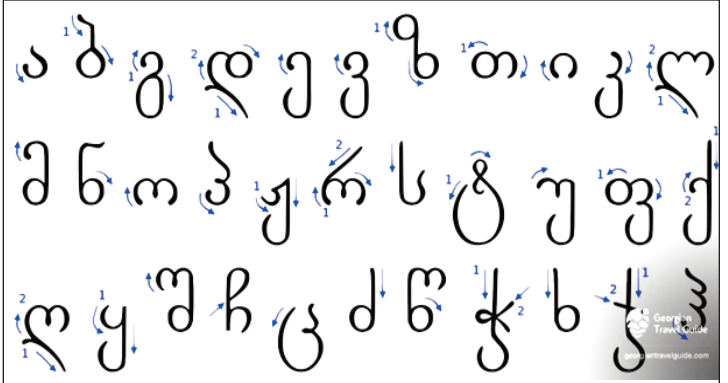
მუცური ასოები

ქართული ენის უნიკალურობა

მხედრული - თანამედროვე ქართული ენის ლიტერატურული დამწერლობა

ქართული ენა მდიდარია თანხმოვნებით და შეიცავს ისეთ ბგერებს, რომლებიც სხვა ენებში თითქმის არ გვხვდება. მაგალითად ქართული ენა გამოირჩევა თანხმოვნების რთული კომბინაციებით, როგორიცაა: „წრთვნა“, „გთხოვ“, „რჩეული“...

ქართული ენა კავკასიურ ენათა ოჯახის ქართულ ჯგუფს ეკუთვნის და არ ჰგავს არც ერთ სხვა ენას გრამატიკულად ან ლექსიკურად. მისი ყველაზე ახლო „ნათესავები“ სვანური, მეგრული და ლაზური, რომლებიც მხოლოდ მცირე რეგიონებშია გავრცელებული.

ქართული ენის უნიკალურობა არა მხოლოდ ქართველებისთვის, არ-

ამედ მთელი მსოფლიოს დიდი კულტურული მნიშვნელობის მქონეა.

ამედ მთელი მსოფლიოს დიდი კულტურული მნიშვნელობის მქონეა.

დედაენის მნიშვნელობა და როლი

იაკობ გოგებაშვილის „დედაენა“ - ეს არის ქართული ენის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი და ისტორიული სახელმძღვანელო, რომელიც პირველად 1876 წელს გამოიცა. იგი დღემდე რჩება ქართული განათლების სისტემის საფუძვლად და განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს საქართველოს კულტურულ მემკვიდრეობაში. დედაენაში დაამკვიდრა ნატურალური სწავლების მეთოდი, რომელიც ეფუძნებოდა ბავშვის ბუნებრივ განვითარებასა და მისთვის გასაგებ მაგალითზე სწავლებას. ეს მეთოდი გულისხმობდა მარტივიდან რთულისკენ ეტაპობრივად გადასვლას. გოგებაშვილმა განსაკუთრებით გაამახვილა ყურადღება ქართული ანბანის სწავლებაზე, სადაც თითოეულ ასოსთან ერთად მოსწავლე სწავლობდა შესაბამის ბგერას და სიტყვას. „დედაენა“ რამდენიმე ეტაპად იყო

აგებული:

- ბგერების და ასოების გაცნობა
- მარტივი სიტყვები და წინადადებები
- სრული ტექსტები - ზღაპრები, იგავები და პატრიოტული თემები.

„დედაენა“ მნიშვნელოვან როლს ასრულებდა ეროვნული თვითმყოფადობის შენარჩუნებაში. რუსიფიკაციის მძიმე პერიოდში, გოგებაშვილის სახელმძღვანელომ ხელი შეუწყო ქართული ენის კულტურისა და ეროვნული ცნობიერების განმტკიცებას.

გაგრძელება მე-3 გვერდზე

(დასასრული)

დედაენის გავლენა

• „დედაენა“ ათწლეულების განმავლობაში რჩებოდა ქართული ენის სწავლების ძირითად სახელმძღვანელოდ.

• მისი მეთოდები ფართოდ იქნა აღნიშნული და გამოყენებული როგორც საქართველოში, ისე სხვა ქვეყნებში.

• იაკობ გოგებაშვილის მიერ დანერგული სწავლების პრინციპები დღემდე აქტუალურია და გამოიყენება დაწყებით განათლებაში.

„დედაენა“ არა მხოლოდ სახელმძღვანელოა, არამედ ეროვნული საგანძურიც, რომელიც თითოეულ ქართველს ბავშვობიდან ასაზრდოებს ქართული ენის სიყვარულითა და პატრიოტული სულისკვეთებით.

ქაგლის სიბოლოკა

დედაენის ძეგლი მდებარეობს თბილისში, 9 აპრილის ბაღში 9 (რუსთაველის გამზირზე, პარლამენტის შენობასთან ახლოს).

• ძეგლი შედგება მასიური ქვის სტელისგან, რომელზეც ამოტვიფრულია ქართული ანბანის ასოები.

• ის გამოხატავს ქართული ენის სიძლიერეს, მდგომარეობას და კულტურულ მნიშვნელობას.

• ძეგლი ერთგვარი პატივისცემაა იაკობ გოგებაშვილისა და იმ პირთა მიმართ, ვინც ქართული ენის დაცვას შეეწირა.

14 აპრილს, დედაენის დღეს, ტრადიციულად ამ ძეგლთან ყვავილებით მიაგებენ პატივს ქართული ენის დამცველებს.

დედაენის დღის წაჩოქობა

1977 წელს საბჭოთა კავშირის კონსტიტუციაში ცვლილებები მზადდებოდა, რომელთა მიხედვით რესპუბლიკების ენებისთვის სახელმწიფო სტატუსების ჩამორთმევა იგეგმებოდა. ეს საფრთხეს უქმნიდა ქართული ენის ოფიციალურ სტატუსს საქართველოს სსრ-ში.

1978 წლის 14 აპრილი - მნიშვნელოვანი თარიღია საქართველოს ისტორიაში, როდესაც ხალხის მასობრივი გამოსვლები გაიმართა ქართული ენის

სახელმწიფო სტატუსის დასაცავად. თბილისში, ისევე როგორც სხვა ქალაქებში, მასობრივი გამოსვლები გაიმართა. თბილისში დემონსტრანტები შეკრებილნი იყვნენ სხვადასხვა უნივერსიტეტებისა და დაწესებულებების წინ. ათასობით მოქალაქე - სტუდენტები, პროფესორ - მასწავლებლები, მწერლები და უბრალო ადამიანები - ქუჩებში გამოვიდნენ ქართული ენის დასაცავად.

პოპულარული ლოზუნგებით:

• „ჩვენ გვინდა

ქართული ენა“

• „ენა, მამული, სარწმუნოება“

მიუხედავად იმისა, რომ საბჭოთა რეჟიმი

დედაენა ჩვენი სიამაყე და საგანძურია

დედაენის დღე ჩვენთვის, მეოთხე კლასელებისთვის, განსაკუთრებული და სიბოთი სავსე დღესასწაულია. სწორედ ამიტომ, ქართული ენისადმი პატივისცემით და სიყვარულით, ჩვენს კლასში მოვწყვეთ თემატური კუთხე, რომელიც ანბანივით ლამაზად და ნაზად ამშვენებს სივრცეს.

დედაენის კუთხისთვის საკუთარი ხელით მოვხატეთ ქართული ანბანის ასოები - თითოეული ფერადი, სიგოცხლით სავსე და ჩვენნიერი განსხვავებული. ყოველი ასო პატარა სიყვარულის ნიშნად იქცა ქართული ენის მიმართ.

განსაკუთრებული ამადლებით დავხატეთ იაკობ გოგებაშვილის პორტრეტი - რომელიც ჩვენი ფანქრებით და ფერებით გაცოცხლდა. მისი თვალები სითბოს

და ბრძნულ სიჩუმეს ჰგავდა - თითქოს მისი სახე გვესაუბრებო, მოგვიწოდებოდა, დავიცვათ, გავუფრთხილდეთ და გვიყვარდეს ქართული ენა, როგორც ცხოვრების ნაწილი.

დადებითად და ამადლებით ჩაიარა კალიგრაფიის კონკურსმაც. თითოეული მოსწავლის ხელი თავის სტილს, შრომას და გრძნობას ატარებდა. თითოეულ

ნამუშევარში ჩანდა სიფრთხილე, სილამაზე და სიამაყე.

დედაენის კვირეული ჩვენთვის არა მხოლოდ ღონისძიებაა, არამედ პატარა ემოციური მოგზაურობა იყო - ენის სამყაროში, სადაც ასოები სიყვარულით ლაპარაკობდნენ.

ჩვენ, მეოთხე კლასელებს, გვჯერა, რომ ქართული ენა ჩვენი იდენტობაა -- და

როცა მას გულით ვწერთ, ის მუდამ ცოცხლობს.

დედაენა - ეს ჩვენი საყვარელი სიტყვაა, რომელიც არამარტო წერაა, არამედ გრძნობაა. ქართული ენის სიყვარული ბავშვობიდან იწყება.

დედაენისადმი ეს სიყვარული კიდევ უფრო მეტად იზრდება ჩვენს სკოლაში - ჩაქვის 1-ლ საჯარო სკოლაში, სადაც ენის პატივისცემას ყოველდღე გვასწავლიან.

განსაკუთრებული მადლობა ჩვენს მასწავლებლებს, სულ გვარძნობინებენ, რამდენად ფასეულია თითოეული სიტყვა და წინადადება. მისი შთაგონებით ვწერთ, ვხატავთ და ვსწავლობთ ისე, რომ ენა ჩვენთვის მხოლოდ სასწავლო საგანი კი არა, გულით გასაგები სამყაროა.

რას ნიშნავს ჩვენთვის მე-4 კლასელებისთვის დედაენა?

ქართული ენა ჩვენი ეროვნული სიამაყეა. მისი ულამაზესი ანბანი, უნიკალური ბგერები და სიტყვები ამდიდრებს ჩვენს კულტურას და გვაერთიანებს როგორც ერთ დიდ ოჯახად.

ამ პატარა კუთხეში ჩვენ გვაქვს სახალისო და საინტერესო თავსა-

ტეხები, მოთხრობები, ლექსები. რომლებიც არამარტო გვართობს, არამედ გვეხმარება ქარ-

თული ენის უკეთ შემეცნებაში.

დედაენა გავერთიანებს - მისი საშუალებით ვსწა-

ისევე როგორც ხეს ფესვები აძლევს სიცოცხლეს, დედაენა გვაძლევს საშუალებას გავიზარდოთ ჭკვიან და განათლებულ ადამიანებად. ჩვენ ენდა გავუფრთხილდეთ ჩვენს ენას,

რადგან ის ჩვენი წარსულის, აწმყოს და მომავლის ნაწილია.

დედაენა - ესაა ჩვენი ერის სული და გული, რომელიც მუდამ უნდა დავაფასოთ და ვიამაყოთ მისით

ვლობთ ჩვენი ქვეყნის ისტორიას, ვეცნობით მშობლიურ კულტურას.

მთ.რედაქტორი: ნონოლუბა ბერიძე
სარედაქციო კოლეგია:
მე-4 კლასის მოსწავლეები

გაზეთი დაკაბდონდა
სკოლის კომპიუტერულ
ლაბორატორიაში.